

Кримінально-правова характеристика зґвалтувань

У пропонованому навчальному посібнику, з урахуванням положень чинного Кримінального кодексу України, інших нормативно-правових актів України, правозастосовної практики та сучасних доктринальних підходів, здійснено кримінально-правову характеристику зґвалтувань.

Для здобувачів вищої освіти, що навчаються у закладах вищої освіти юридичного профілю, науково-педагогічних працівників, суддів, працівників правоохоронних органів (зокрема, підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України), адвокатів, а також усіх тих, хто цікавиться питаннями кримінального права.

Міністерство внутрішніх справ України
Національна академія внутрішніх справ

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗГВАЛТУВАНЬ

Навчальний посібник

УДК 343.541.09(075.8)
С37

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Національної академії внутрішніх справ
(протокол від 30 червня 2022 року № 10)*

Авторський колектив:

Симоненко Наталія Олександрівна –
доцент кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук;

Савченко Андрій Володимирович –
професор кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор;

Горбачевський Віталій Якович –
доктор юридичних наук, професор

Рецензенти:

Вознюк Андрій Андрійович –
завідувач наукової лабораторії з проблем протидії злочинності
навчально-наукового інституту № 1 Національної академії
внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Дудоров Олександр Олексійович –
професор кафедри кримінально-правової політики
та кримінального права навчально-наукового інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка, доктор юридичних наук, професор,
Заслужений діяч науки і техніки України.

Симоненко Н. О., Савченко А. В., Горбачевський В. Я.
С37 Кримінально-правова характеристика зґвалтувань : навч. посіб-
ник. К. : Національна академія внутрішніх справ, 2022. 90 с.

ISBN 978-617-7850-51-8

У пропонуваному навчальному посібнику, з урахуванням положень чинного Кримінального кодексу України, інших нормативно-правових актів України, правозастосовної практики та сучасних доктринальних підходів, здійснено кримінально-правову характеристику зґвалтувань.

Для здобувачів вищої освіти, що навчаються у закладах вищої освіти юридичного профілю, науково-педагогічних працівників, суддів, працівників правоохоронних органів (зокрема, підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України), адвокатів, а також усіх тих, хто цікавиться питаннями кримінального права.

УДК 343.541.09(075.8)

ISBN 978-617-7850-51-8

© Н. О. Симоненко, А. В. Савченко,
В. Я. Горбачевський, 2022
© Норма права, 2022

Зміст

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1.	
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ	7
РОЗДІЛ 2.	
КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗГВАЛТУВАНЬ.....	39
ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	83

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ВР України	–	Верховна Рада України
ЄСПЛ	–	Європейського суду з прав людини
ЗУ	–	Закон України
КК	–	Кримінальний кодекс
ККС ВС	–	Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду
КПК	–	Кримінальний процесуальний кодекс
ООН	–	Організація Об'єднаних Націй
ПВСУ	–	Пленум Верховного Суду України
ППВСУ	–	постанова Пленуму Верховного Суду
п.	–	пункт
р.	–	рік
ст.	–	стаття
УРСР	–	Українська Радянська Соціалістична Республіка
ч.	–	частина

ВСТУП

Загальновідомо, що зґвалтування є одним з найнебезпечніших протиправних діянь, яке посягає на усталений у суспільстві уклад статевих стосунків та основні принципи статевої моралі.

Суспільна небезпека цього кримінального правопорушення полягає в грубій зневазі до статевої свободи людини, насильницькому характері дій правопорушника, заподіянні глибокої фізичної, моральної й психічної шкоди потерпілій особі, приниженні її честі та гідності.

Майже всім жертвам наноситься емоційний відбиток: страх за свою власну безпеку, побоювання залишатися на самоті, виходити на вулицю, бути в оточенні незнайомих; постійні виразні спогади про те, що трапилося, які заважають зосередитися на інших речах (навчанні, роботі); сором; ненависть; розгубленість.

Хоча ситуація в 2021 році щодо розкриття зґвалтувань і за направленими до суду обвинувальними актами покращилася (зокрема, до суду було направлено 309 обвинувальних актів, що значно більше, ніж у 2020 р. – 292, у 2019 р. – 220 та у 2018 р. – 145 відповідно), все ж таки значна кількість цих кримінальних правопорушень залишається нерозкритими.

Неможливість забезпечення додержання принципу невідворотності покарання веде до продовження кримінально протиправної діяльності осіб, що порушили закон.

Досить часто це проявляється в більш зухвалій і небезпечній формі антисуспільної поведінки, яка здійснюється з метою приховати інше кримінальне правопорушення, а іноді переростає у серійні правопорушення.

У свою чергу це призводить до негативної оцінки діяльності правоохоронних органів з боку громадян, підвищує соціальну напруженість у суспільстві, викликає

недовіру до здатності держави забезпечити захист життя, здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Зважаючи на викладені вище положення, на розгляд широкому загалу пропонується навчальний посібник, який підготовлений з метою сприяння зацікавленим суб'єктам (зокрема, органам досудового розслідування) в отриманні необхідної інформацією щодо кримінально-правової характеристики згвалтувань.

Зокрема, на основі узагальнення навчальної та наукової літератури, практики роботи органів досудового розслідування та розгляду відповідних кримінальних проваджень наведено загальну характеристику кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи та здійснено юридичний аналіз складу згвалтування.

Книги, які можуть вас зацікавити

Кримінальний кодекс
України

Кримінальний
процесуальний кодекс
України

Початок кримінального
провадження: поради
адвоката

Кримінальна
відповідальність за
злочини, вчинені
злочинною спільнотою
(статті 255, 255-1,
255-2, 255-3, 256
Кримінального кодексу
України)....

Кримінально-правова
характеристика та
особливості
кваліфікації
кримінальних
правопорушень у сфері
обігу наркотичних
засобів, психотропних
речовин,...

Кримінальний процес
України. Тестові
завдання

Перейти до галузі права
Кримінальне право та процес

Перейти на сайт →